

ความผิดฐานก้ำมนุษย์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ
ที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

นายทรงพล พันธุ์วิชาติกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6602-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

OFFENSE OF TRAFFICKING IN PERSONS PROVIDED IN THE 2000 UN CONVENTION
AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME AND ITS EFFECTS ON THAILAND
AFTER BEING A STATE PARTY TO THE CONVENTION

Mr. Songpol Punvichatkul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6602-5

ทรงพล พันธุ์วิชาติกุล : ความผิดฐานค้ามนุษย์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และผลกระทบหากประเทศไทยเข้าเป็นภาคี. (OFFENSE OF TRAFFICKING IN PERSONS PROVIDED IN THE 2000 UN CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME AND ITS EFFECTS ON THAILAND AFTER BEING A STATE PARTY TO THE CONVENTION) อ. ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโยภาส, 208 หน้า. ISBN 974-17-6602-5.

ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปัญหาสำคัญที่ประเทศไทยและประชาคมโลกกำลังเผชิญ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยจึงร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก แต่พบว่ากฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้สัตยาบันในอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ อีกทั้งการบังคับใช้กฎหมายเรื่องการค้ามนุษย์ของไทยยังขาดความชัดเจน แต่ละหน่วยงานต่างปฏิบัติหน้าที่ตามความเข้าใจของตน ทำให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างไร้ทิศทาง ผลคือไม่สามารถปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่เป็นผู้กระทำความผิดรายใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เหยื่อกลับไม่ได้รับความคุ้มครองเนื่องจากขาดการกำหนดสถานะภาพที่แน่นอน ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ หรือออกกฎหมายใหม่เพื่อดำเนินการให้สัตยาบันในอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ต่อไป และเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาวิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ที่มีอยู่ เปรียบเทียบกับอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ และกฎหมายต่างประเทศ คือ ราชอาณาจักรสเปน ราชอาณาจักรเบลเยียม และสหรัฐอเมริกา เพื่อแสวงหากฎหมายที่ดีและเหมาะสมกับสภาพปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงกฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง และเพื่อประโยชน์ในการให้สัตยาบันในอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ ดังกล่าว

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิสิต ทรงพล พันธุ์วิชาติกุล.
ปีการศึกษา.....2547.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

448 60735 34 : MAJOR LAWS

KEY WORD : TRAFFICKING IN PERSONS / THE UN CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME / THE PROTOCOL TO PREVENTION, SUPPRESS AND PUNISH TRAFFICKING IN PERSON, ESPECIALLY WOMEN AND CHILDREN

SONGPOL PUNVICHATKUL : OFFENSE OF TRAFFICKING IN PERSONS PROVIDED IN THE 2000 UN CONVENTION AGAINST TRANSNATIONAL ORGANIZED CRIME AND ITS EFFECTS ON THAILAND AFTER BEING A STATE PARTY TO THE CONVENTION. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, 208 pp. ISBN 974-17-6602-5.

The trafficking in persons' problem is the enormous problem which Thailand and international community are confronting. To solve this situation, Thailand has signed in the 2000 UN Convention Against Transnational Organized Crime and The Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Person, Especially Women and Children. However, it's to be found that Thai legislation is not adequate enough for Thailand to be ratified for the convention and the protocol. Moreover, the enforcement of the law of trafficking in person in Thailand is lack of specifically provided. The government offices have performed their duties in the different directions. That affects the solution become inefficient. Consequently, it couldn't suppress the major criminal organizations meanwhile the victims have not well protected because they have uncertain status. Accordingly, it's necessary to have amendments to laws that are involved or to enact new laws in order to be beneficial to the procedure of the ratification in the convention and the protocol, including to prevent and to suppress the trafficking in person's enforcement effectively.

This thesis is focus to analyze Thai laws concerning "the trafficking in persons" compared with the convention, the protocol and foreign laws of the Kingdom of Spain, the Kingdom of Belgium and the USA in order to pursue the appropriate legislation on the trafficking in persons problem in Thailand, also to be the guideline for improvement of the trafficking in persons laws in Thailand and would be beneficial to the ratification of the convention and the protocol as mentioned.

Field of study.....Law.....Student's signature... Songpol Punvichatkul.
Academic year.....2004.....Advisor's signature... V. Boonyobhas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและคำชี้แนะตลอดการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมราวดี อังค์สุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ อาจารย์วันชัย รุจนวงศ์ และอาจารย์วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าร่วมกันแนะแนวทางในการเขียน การเรียบเรียงและชี้ประเด็นปัญหาให้ผู้เขียน ศาสตราจารย์ ดร. Beatriz Larriba Hinojar มหาวิทยาลัย Jaume I ประเทศ สเปน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิภาดา เพ็ชรรัชนี คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุณาให้ข้อมูลกฎหมายประเทศสเปน คุณชวนพิศ บุนนาค ให้ข้อมูลกฎหมายประเทศเบลเยียมและเอกสารภาษาต่างประเทศ ท้ายสุด ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการค้นคว้าและจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนประสบผลสำเร็จทุกๆ ท่าน

ทรงพล พันธุ์วิชาติกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช

บทที่

1	บทนำ.....	1
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.4	สมมติฐานของการวิจัย.....	6
1.5	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	7
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2	ปัญหาการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย.....	8
2.1	สภาพปัญหาและสถานการณ์การค้ำมนุษย์ของประเทศไทย.....	8
2.1.1	คำนิยามของการค้ำมนุษย์ตามกฎหมายไทย.....	10
2.1.2	การจำแนกประเภทการค้ำมนุษย์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย.....	11
2.1.3	ประเทศไทยในสถานะประเทศต้นทาง.....	13
2.1.3.1	วิธีการจัดหาเหยื่อ.....	13
2.1.3.2	ขั้นตอนการทำงานของเครือข่ายขบวนการค้ำมนุษย์.....	15
2.1.3.3	สภาพความเป็นอยู่ของเหยื่อ และการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศ ปลายทาง.....	16
2.1.4	ประเทศไทยในสถานะประเทศปลายทาง.....	19
2.1.4.1	การค้ำมนุษย์จากประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย.....	20
2.1.4.2	การค้ำมนุษย์จากประเทศใกล้เคียง.....	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.1.4.3 การค้ามนุษย์จากแหล่งอื่นๆ.....	29
2.1.5 ประเทศไทยในสถานะของประเทศทางผ่าน	30
2.2 สาเหตุของปัญหาและปัจจัยที่ทำให้การค้ามนุษย์ทวีความรุนแรง.....	33
2.2.1 ปัญหาเศรษฐกิจ	33
2.2.2 ปัญหาการศึกษา.....	34
2.2.3 สถานการณ์ทางการเมือง	35
2.2.4 วัฒนธรรมและค่านิยม	36
2.2.5 การแบ่งแยกทางเพศ	37
2.2.6 สภาพทางภูมิศาสตร์	37
2.2.7 นโยบายของรัฐ.....	38
2.2.7.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว	39
2.2.7.2 นโยบายการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง	40
2.2.7.3 นโยบายคนเข้าเมือง	40
2.3 การค้ามนุษย์กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย	42
2.3.1 ความหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายไทย	42
2.3.2 องค์กรอาชญากรรมของไทย	45
2.3.3 องค์กรอาชญากรรมต่างชาติที่ดำเนินการในประเทศไทย.....	47
2.3.4 ความเกี่ยวพันระหว่างองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติกับธุรกิจค้ามนุษย์	47
2.4 อุปสรรคและปัญหาในการปราบปรามการค้ามนุษย์โดยองค์กรอาชญากรรม ข้ามชาติ	50
2.4.1 มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม	50
2.4.2 ความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา	53
2.4.3 ความเชี่ยวชาญของหน่วยงานและบุคคลากร.....	53
2.4.4 งบประมาณ.....	54
2.4.5 นโยบายของรัฐ.....	54
3 วิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์	56
3.1 ประมวลกฎหมายอาญา	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1.1 ความผิดที่เกี่ยวกับเพศที่ผู้กระทำต้องรับโทษในราชอาณาจักร.....	57
3.1.2 ความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราหญิงอื่นที่มีโชภริยาของตน.....	57
3.1.3 ความผิดเกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อ ไป หรือพาบุคคลอื่นไปเพื่อการ อนาจาร.....	57
3.1.4 ความผิดเกี่ยวกับการพาบุคคลอายุเกินสิบห้าปีแต่ไม่เกินสิบแปดปีไปเพื่อ การอนาจาร.....	58
3.1.5 ความผิดฐานดำรงชีพอยู่จากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี.....	58
3.1.6 ความผิดเกี่ยวกับการมีสื่อลามกไว้ในครอบครอง.....	59
3.1.7 มาตรการริบทรัพย์สืบตามประมวลกฎหมายอาญา.....	59
3.2 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	61
3.2.1 การสอบปากคำเด็กในชั้นสอบสวน.....	62
3.2.2 การสืบพยานเด็ก.....	63
3.3 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539.....	66
3.4 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540.....	70
3.4.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปราม การค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540.....	71
3.4.2 ข้อบกพร่องของพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปราม การค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540.....	72
3.5 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.....	77
3.6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	79
3.6.1 ความผิดมูลฐาน.....	79
3.6.2 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542.....	82
3.6.3 มาตรการริบทรัพย์สินทางแพ่ง.....	84
3.7 พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.....	85
3.7.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.7.2 หลักเกณฑ์ในการให้การคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ในคดีอาญา พ.ศ. 2546.....	87
3.7.3 อุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546.....	89
3.8 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	91
3.8.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.....	92
3.8.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กับปัญหาการค้ำนุษย์.....	95
3.9 อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไข ปัญหาการค้ำนุษย์.....	96
4 ความผิดฐานค้ำนุษย์ตามอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้ง ในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000.....	97
4.1 ความจำเป็นของโลกที่จะต้องมีอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรม ข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และการลงโทษการค้ำนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	97
4.1.1 สภาพปัญหาและสถานการณ์การค้ำนุษย์ของโลก.....	97
4.1.3 พัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านการค้ำนุษย์.....	103
4.1.4 อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร ค.ศ. 2000 และพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และการลงโทษ การค้ำนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	108
4.1.4.1 ประวัติความเป็นมา.....	108
4.1.4.2 สาระสำคัญของอนุสัญญาและพิธีสาร	108
4.1.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญาและพิธีสาร.....	111
4.1.4.4 ประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากการเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญา และพิธีสาร	112
4.2 การกำหนดนิยามของการค้ำนุษย์ตามพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และ ลงโทษการค้ำนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.....	114
4.2.1 ความสับสนของการให้คำจำกัดความ.....	114

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.2.2 ประเด็นเรื่องความยินยอม	115
4.2.3 ประเด็นเรื่องข้ามชาติ.....	117
4.2.4 วิเคราะห์ค่านิยมของการค้ามนุษย์ตามพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และ ลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก	117
4.3 การค้ามนุษย์กับการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น.....	122
4.3.1 ค่านิยมในทางกฎหมาย	122
4.3.2 ความแตกต่างระหว่างการค้ามนุษย์และการลักลอบขนผู้ย้ายถิ่น	124
4.3.2.1 ผู้เสียหายจากการกระทำผิด.....	124
4.3.2.2 ปัญหาในเรื่องความยินยอม.....	124
4.3.2.3 วัตถุประสงค์ของการเคลื่อนย้าย.....	126
4.3.2.4 จุดหมายปลายทาง.....	126
4.3.2.5 การจัดหาและการดักลวง	126
4.3.2.6 ความสัมพันธ์ในทางการจ้าง.....	127
4.3.2.7 ลักษณะของบุคคลผู้ถูกพาเคลื่อนย้าย.....	127
4.3.2.8 ความรู้ถึงข้อเท็จจริงและการควบคุมตัว.....	127
4.3.2.9 ผลกำไรจากการดำเนินการ	128
4.3.2.10 การใช้ความรุนแรง	128
4.3.2.11 สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อถึงที่หมาย	128
4.3.3 ความเกี่ยวพันระหว่างพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้า มนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก และพิธีสารเพื่อต่อต้านการลักลอบขนผู้ย้าย ถิ่นทางบก ทะเล และอากาศ.....	129
4.4 การกำหนดค่านิยมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามอนุสัญญา สหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000.....	131
4.4.1 ความหมายขององค์กรอาชญากรรม	131
4.4.2 วิเคราะห์ค่านิยมขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามอนุสัญญา สหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000.....	135

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

4.5 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับความผิดฐานค้ำมนุษย์ใน อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะ องค์กร ค.ศ. 2000.....	139
4.5.1 การกำหนดให้การมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมเป็นความผิดอาญา.....	139
4.5.2 กำหนดให้การฟอกทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำอาชญากรรมเป็นความผิด อาญา	143
4.5.3 กำหนดหลักการเรื่องความรับผิดชอบของนิติบุคคล	144
4.5.4 การริบทรัพย์สินและการยึดทรัพย์	145
4.5.5 เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ	147
4.5.6 กำหนดให้การขัดขวางความยุติธรรมเป็นความผิดอาญา	148
4.5.7 การให้ความคุ้มครองแก่พยาน ญาติและบุคคลใกล้ชิด	150
4.6 วิเคราะห์มาตรการทางกฎหมายที่สำคัญในพิธีสารเพื่อป้องกัน ปราบปราม และ ลงโทษการค้ำมนุษย์โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก.....	150
4.6.1 การกำหนดให้การค้ำมนุษย์เป็นความผิดอาญา.....	150
4.6.2 การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์.....	153
4.6.3 การกำหนดสถานะของผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ในรัฐผู้รับการค้ำมนุษย์.....	155
4.6.4 การส่งกลับซึ่งผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์	156
5 กฎหมายและมาตรการทางกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์	158
5.1 ราชอาณาจักรเบลเยียม.....	158
5.1.1 สภาพปัญหาและสถานการณ์โดยทั่วไป	158
5.1.2 การกำหนดให้เป็นความผิดอาญาและการกำหนดโทษ.....	159
5.1.3 กฎหมายคนเข้าเมือง	161
5.1.4 กฎหมายคุ้มครองพยาน	161
5.1.5 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	163
5.1.6 สิทธิและการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ำมนุษย์.....	163
5.2 ราชอาณาจักรสเปน	165
5.2.1 สภาพปัญหาและสถานการณ์โดยทั่วไป	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5.2.2 ประมวลกฎหมายอาญา	166
5.2.3 กฎหมายคนเข้าเมือง	171
5.2.4 กฎหมายคุ้มครองพยาน	172
5.2.5 กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	172
5.2.6 สิทธิและการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์.....	173
5.3 สหรัฐอเมริกา	173
5.3.1 สภาพปัญหาและสถานการณ์โดยทั่วไป	173
5.3.2 กฎหมายและการกำหนดค่านิยม	176
5.3.3 การกำหนดให้เป็นความผิดอาญาและการกำหนดโทษ.....	180
5.3.4 การกำหนดสถานะของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์	182
5.3.5 การคุ้มครองพยาน	184
5.3.6 การจัดการกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิด.....	185
5.3.7 สิทธิและการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์.....	187
5.3.8 การชดใช้ค่าเสียหายและการเยียวยาในทางแพ่ง.....	188
5.4 สาระสำคัญของกฎหมายต่างประเทศที่สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางแก้ไข ปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย	189
5.4.1 เบลเยียม	189
5.4.2 สเปน	190
5.4.3 สหรัฐอเมริกา.....	191
6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	193
6.1 บทสรุป.....	193
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	196
รายการอ้างอิง.....	199
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	208